

Aki kormányon van, az ne tüntessen!

Beszélgetés Elek Istvánnal

A Magyar Demokrata Fórumban a legtöbb elemző és politikus nagyjából három irányzatot szokott megkülönböztetni. A kereszténydemokratákat, a nép-nemzetieket és a nemzeti liberálisokat. Ezt szinte mindenki elfogadja. Annál nagyobbak a véleménykülönbségek abban a tekintetben, hogy melyik irányzat milyen erős, illetve hogy mi az egymáshoz való viszonyuk. A Fidesz februári kongresszusán Orbán Viktor azt állította, hogy az MDF-ben egyetlen meghatározó irányzat létezik: a nép-nemzeti. Az ő szempontjából fontos nemzeti liberálisokat nagyon gyengének tartotta, és megerősödésükre sem számított. Mit szól ehhez a megállapításhoz Elek István a demokrata fórum parlamenti képviselője, a nemzeti liberalizmus egyik szószólója?

– Orbán Viktor a Fidesz politikai aspirációja szempontjából okosan fogalmazott. A Fidesz ugyanis ezen a kongresszuson bejelentette, hogy liberális néppárt szeretne lenni, középpárt, meghatározó ereje a következő kormánynak. Ezt a célját pedig akkor érheti el, ha ki tudja mozdítani azt a politikai erőt, amely pillanatnyilag ezt a pozíciót betölti: az MDF-et. Tehát Orbán Viktor inkább a vágyait vetíttette ki, nem a helyzetet írta le.

– A magyar pártok most azt a korszakukat élik, amikor a belső irányzatok kialakulnak, megerősödnek. A nagy kérdés persze mindig az, hogy a párttagság és a szavazótábor milyen arányban támogatja az egyes irányzatokat?

– Nehéz lenne megjósolni most ezt a mi irányzatunkról. A mi vállalkozásunk és a Liberalizmus Alapítványunk lényege éppen az, hogy előhívjuk azokat az MDF-tagokat és -szimpatizánsokat, akik azért vonultak ki a napi politizálásból, mert az utóbbi időben nem látták ezt a színt, amit mi képviselünk a párton belül. Ha ez sikerül, akkor az arányok lényegesen javulhatnak. Most ezek az arányok valóban nem túl jók.

– Március 15-én tüntetést szerveztek a tévé és a rádió vezetése ellen. Ehhez a demonstrációhoz több MDF-szervezet is csatlakozott. Önök, liberálisok egy nyilvános állásfoglalásban ítélték el ezt. A belső elhatárolódás eddig nemigen volt jellemző az MDF-re. Ezt tekinthetjük irányváltásnak?

– Mi jó néhányan régóta azt gondoljuk, hogy világosabban meg kell jeleníteni a párton belüli különbségeket, nekünk határozottabban kell megfogalmazni a nyilvánosság előtt is

azt, amit fontosnak érzünk. Ennek egy jellemző lépése ez a mostani. A tüntetést egyébként nem az MDF szervezte, hanem a Jurta Színház körül csoportosuló kis pártok, töredékszervezetek. S ha néhány helyi MDF-szervezet a sajtóban is közzétette fölhívását, hogy tagjai menjenek el tüntetni, akkor bizony mi vállaljuk ezt az álláspontunkat. Azt gondoljuk ugyanis – nagyon határozottan –, hogy a kormánypártnak nem az a dolga, hogy a saját tagságát mozgósítsa, és az után gyakoroljon nyomást a saját kormányára azért, hogy megtegyen olyan lépéseket, amelyeket racionális politikai megfontolások alapján megtehet.

– Antall József azonban eddig soha nem határolódott el semmitől, még a legsúlyosabb meggyalulásoktól sem...

– A pártelnöki pozícióból ez természetes. Egy kis pártnál, úgy gondolom, inkább fölvehető ez a kérdés. Egy gyűjtőpárt eleve abból indul ki, hogy egymástól nagy távolságra lévő emberek között kell valamifajta közös nevezőt, egyiséget létrehozni. A pártelnöknek, kormányelnöknek integráló szerepet kell betöltenie. Ő azonban akkor töltheti be ezt a szerepet, ha van kik között megcsinálni az egyezséget. A mi főállásunknak is az lehet az értelme, hogy lesz a másik póluson is határozott politikai erő.

– Azt szokták mondani, a magyar nép nem igazán fogékony a liberalizmus eszméjére; a liberális pártok soha nem képviseltek nagy erőt a magyar politikában.

– Én nagyon bizakodó vagyok. Azok a pártok szerettek óriási többséget a 90-es választásokon, amelyek libe-

rális demokrata pártoknak nevezhetők. Én a Fideszt és az SZDSZ-t is ilyennek tekintem. Csak hát az elmúlt két évben kiderült, hogy más dolog az elveket vállalni, és más dolog a gyakorlati nehézségekkel szembeesülve reális válaszokat adni a problémákra. Épp az SZDSZ közvélemény-kutatása mutatta meg, hogy még abban a pártban is, amely magát a liberalizmus letéteményesének tekinti, a párttagság, ha gyakorlati kérdésekkel szembesül, akkor nem liberális, hanem tekintélyelvű, állambarát, a kisebbségekkel szemben intoleráns válaszokat ad. Ez tehát egy feladat a pártok számára, hogy úgy politizáljanak, hogy az emberek megszeressék a liberális fel fogást. Sokan csak azért csatlakoztak ezekhez a pártokhoz, mert ellenzéki érzületűek voltak, de egy liberális politikai kultúra nem volt a sajátjuk. Ezeknek a reflexeknek a kialakítása hosszú időt vesz igénybe.

– A „legvidámabb barakk” azt is eredményezte, hogy a tekintélyelvűségnek, a hatalom elfogadásának, a hatalomhoz való hűségnek itt nagyobb a hagyománya, mint más kelet-európai államokban.

– Lehet viszont úgy is gondolkodni, hogy mivel a Kádár-rendszer utolsó évtizedeiben végbement egyfajta liberalizálódás, s itt jobbak a feltételei egy nyugati típusú liberális demokráciának. S ennek nem csak az a jellemzője, hogy a politikusi és az állampolgárai liberális mentalitással politizálnak, hanem az is, hogy természetesen érzik, verseny van, az ember ne az államtól várja pusztán sorsának jobbra fordulását.

MÁROK TAMÁS

MDF-válasz

A Délmagyarország március 9-i, hétfői számában *keretes cikk* jelent meg *Kérdések helyett vacsora* címmel. A cikk előzménye az, hogy a képviselőcsoport elnöke, Kónya Imre Kistelek városában a Magyar Demokrata Fórum szervezésében lakossági fórumot tartott. A rendezvényt megelőzően lapjuk újságírója interjút kért Kónya Imrétől. Tekintettel arra, hogy csak néhány perccel a fórum kezdete előtt érkezett a helyszínre, abban állapodtak meg, hogy majd a fórumot követően áll az újságíró rendelkezésére. Miután azonban a rendezvény a vártnál tovább tartott – kb. 2 és fél órát vett igénybe, – és az MDF helyi vezetői által a *frakcióvezető tiszteletére rendezett vacsora* tervezett kezdő időpontját túllépték, a képviselőcsoport elnöke kérte az újságírónt,

hogy – fáradságára is tekintettel – halasszák el az interjút egy alkalmasabb időpontra. Az újságíró ezt akkor tudomásul vette, majd ezután a lapban megjelent a *keretes cikk*, amely egyrészt igaztalanul, hamis színben állítja be a dilemmát: „Kérdések helyett vacsora”, másrészt pedig azáltal, hogy felsorolja a feltenni szándékozott kérdéseket, teljesen megalapozatlanul olyan látszatot kelt, mintha a frakcióvezető azért zárkozott volna el a kérdések megválaszolása elől, mintha nem tudott volna megfelelő választ adni a kérdésekre.

A „Kérdések helyett vacsora” című beállítás azért is teljesen sérelmes, mert mind a fórum, mind a meghívott vendég tiszteletére rendezett vacsora előre meghatározott program része volt, amelyhez képest az

újságíró kérése csak akkor lett volna teljesíthető, ha ebbe a programba belefért. Kénytelenek vagyunk Főszerkesztő úrnak jelezni, hogy az eljárás *összeegyeztethetetlennek tartjuk a sajtóetika* gyakorlatával.

Azt már csak zárójelben jegyzem meg, hogy a fórumról írt beszámoló – jóllehet szubjektív műfaj – nem adja vissza valóságként a találkozó hangulatát, amely végül is abban jutott kifejezésre, hogy a *hallgatóság nagy tapssal honorálta Kónya Imre sikeres előadását*.

Kónya Imre, az MDF képviselőcsoport vezetője a Délmagyarország más munkatársának ezután is rendelkezésére áll.

Zétényi Zoltán
sajtóiroda vezető

Újságíró-választás?

A legnagyobb parlamenti párt frakcióvezetőjének, Kónya Imrének kisteleki programjéről lapunk két tudósításban beszámolt. Az eseményen jelenlévő munkatársunk a szakmai játékszabályoknak megfelelően járt el, mikor interjút kért a politikustól. Az elmaradt beszélgetés körülményeiről már beszámoltunk, nem vonva kétségbe Kónya Imre azon jogát, hogy – igaz, alkalmasabb időpont megjelölése

nélkül – egy „beígért interjút” lemondjon. Mivel döntése előtt a politikus nem volt kíváncsi kérdéseinkre, éltünk azon jogunkkal, hogy azokat nyilvánosságra hozzuk. Sajnáljuk, hogy választ helyett a fenti levél érkezett. Bár az utolsó mondat igazán „tanulságos”: *sajtószabadság helyett szabad újságíró-választást kíván...*

(a szerk.)

Magyarországi szabadegyházak

A Hit Gyülekezete

A Hit Gyülekezete Magyarországon keletkezett vallási közösség. Fejlődése az 1970-es évek második felében indult el egy alig fél tucatnyi embert tömörítő budaörsi katolikus karizmatikus imacsoporthól Németh Sándor vezetésével. Jelenleg is ő a Hit Gyülekezete vezető lelkipásztora és legnagyobb hatású személyisége. A közösséget formálódása során egyre jelentősebb *protestáns (főleg pünkösdista) hatások* érték. Így mára teljesen elszakadt a katolicizmustól, és az *újprotestáns vallási irányzatok közé sorolható, mint pünkösdi-karizmatikus jellegű egyház*. Hivatalos állami elismerését 1989 tavaszán nyerte el.

A Hit Gyülekezetének tagjai hitelveikben evangéliumi alapon állnak, és általánosságban elfogadják a fő protestáns teológiai tételeket. A *hit egyetlen és megfellebbezhetetlen alapjának a teljes Szentírást tekintik, s ezen alapszik hitvallásuk*. Elismerik a Szentháromságot, valamint Jézus Krisztus engesztelő áldozatát és feltámadását. Tanításukban rendkívül jelentős szerepet tölt be a Szentlélek működése: „A megdicsőült Krisztus megismeréséhez nélkülözhetetlen a Szentlélek kijelentése, amit természetesen az ige hirdetése által ad meg a Szentlélek” – vallják. A Szentlélek munkája az emberben a megtérést, a bűnösség felismerését, a bűnbánatot és az elfordulást a bűntől. Ezek megtörténte után szükségesnek tartják a „Szentlélekkel való betöltökezést.” Tulajdonképpen ez a Szentlélek-keresztség. A Szentlélek-keresztség mellett a vízzel történő keresztséget is gyakorolják felnőtt korban, bemeztetés formájában.

Igen fontosak számukra a *Szentlélek természetfeletti* – azaz karizmatikus *adományai*. Ezekről azt vallják, hogy valójában olyan „karizmatikus érzékszervek”, amelyek segítségével a természetfeletti világban a hívó ember meg tudja különböztetni a jót és a rosszat, az isteni és a sátni erőket. A következő karizmákat ismerik el: a tudomány beszédét, a bölcsesség beszédét, a szellemek megkülönböztetését, a nyelveken szólást, a nyelvek magyarázatát, a prófétálást, a csodatévő és gyógyító erőt, a hit beszédét, a megigazulást és az örök életet.

Mivel a megváltás tényét a teljes emberre nézve úgy értelmezik, hogy *Jézus a bűnök minden büntetését* – így az e világi betegségeket és fájdalmakat egyaránt – *magára vette*, ezért *hisznek a hit általi gyógyulásban*. Véleményük szerint Jézus gyógyítói szolgálata nem ért véget az apostoli korrál, s ha ezt a hívők megértik és hittel elfogadják, akkor egyre több fizikai gyógyulás fog történni.

A bibliai erkölcsi tanítások betartását szigorúan számon kéri a gyülekezet tagjaitól. Érdekeséggé válhat, hogy a

legélesebben *ellenzik az okkultizmussal való bármilyen érintkezést*. Ezért a hívők nem csak jóslással vagy szellemidézésessel stb., nem kerülhetnek semmilyen kapcsolatba, de még az ezekről szóló szakkönyvek tanulmányozásától is óvják őket. Ugyanezért nem viselhetnek olyan ékszereket és ruhákat, melyeken a horoszkóp jegyei láthatók. A társadalommal szemben tanúsított magatartás terén *hangsúlyozzák a klasszikus értelemben vett politikai életben történő aktív részvétel szükségességét*.

Istentiszteleteiken központi szerepet tölt be *Isten dicsőítése és imádása*, a hálaadás és a karizmák gyakorlása. Az úrvacsorát jelképes emlékvacsorának tekintik, melyben a Jézus Krisztussal való közösséget élik át. Vallásgyakorlatukban, kifejezési formáikban egy nálunk *új stílusú zenei kultúra és művészet kialakítására törekednek*. Ennek egyik szemléletes példája az *Ámen együttes*. Ez nyilván jelentős oka annak, hogy ehhez a szabadegyházhoz az átlagot jóval meghaladó számban csatlakoznak a fiatalok.

Szervezeti felépítésük alapja a gyülekezet. Ezt a presbitérium és a lelkész, vagy másként a „pásztor” irányítja. Az ő segítők, a diakónusok, akiknek feladatai közé tartozik a házicsoporthoz vezetése. Egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a szociális és a jótékonyági munkára. A *gyülekezeti tagok önkéntes formában, tizedfelajánlással és adományokkal biztosítják az egyház anyagi fenntartását*. A gyülekezeteket – melyek közül létszámban mindmáig kiugróan legnagyobb a budapesti „anyaggyülekezet” – az országos vezetőség fogja egybe, élén a *vezető lelkipásztorral*.

Napjainkban a *Hit Gyülekezete hazánk egyik legeredményesebb missziós munkát végző, ennek következtében egyik legdinamikusabban fejlődő szabadegyházi közössége*. Az alapítástól a múlt évig taglétszámuk nagyjából évenként megkétszereződött! A vallási szervezet növekedését a gyorsan szaporodó gyülekezetek mellett az 5000 példányban megjelenő *Új Exodus* című folyóiratuk és saját teológiai főiskolájuk jelzi. Ez utóbbi Közép-kelet-európai Bibliaiskola és Lelkészképző Intézet néven 1990 őszén kezdte meg működését, és jelenleg 200 hallgató tanul itt. A szabadegyháznak kiterjedt nemzetközi kapcsolatai vannak azokkal a – világ legkülönbözőbb pontjain élő – gyülekezetekkel és személyiségekkel, akikkel hitbeli látásmódjuk hasonló.

A Hit Gyülekezete 1992 elején Magyarországon 60 gyülekezetben több mint 10 000 tagot számlált.

GICZI ZSOLT

Az apostolok útján

– Mikor alakult meg Szegeden a gyülekezet?

J. I.: – Feleségemmel 1984-ben tértünk meg Budapesten. Sokat imádkoztunk, hogy Szegeden is legyen gyülekezet. Hétről hétre Budapestre jártunk, ez volt számunkra az éres, az épülés időszaka. De már akkor is rendszeresen összejöttünk egy szegedi családnál imádkozni. Az áttörés ideje 1988. Sorra jöttek és tértek meg az emberek. Ekkor még nálunk, a lakásunkon találkoztunk, a budapesti szolgáltatótestvérek gyakran látogattak hozzánk.

– Hányan tértek meg Szegeden az elmúlt években?

J. I.: – 1989 elején 35-en voltak. Ettől kezdve évenként megduplázódott a számunk, '90-ben 70, most körülbelül 140 az elkötelezett hívók száma. Eddig itt majdnem 700-an tértek meg, de közülük sok egyetemista, főiskolás – tanulmányai végeztével – elhagyta Szegedet, beépült más város helyi gyülekezetébe.

Magyarországon tizenkét éve egy héttagú imacsoporthól alakult meg az első gyülekezet. Azóta több mint 60 városban létezik e vallási közösséghez tartozó gyülekezet. Szegeden a Zárda utcában van irodájuk. A vallásról, a szegedi eredményekről beszélgetünk Joób Istvánnal és Lajos Zoltánnal.

– Milyen korosztályból kerülnek ki a hívők?

J. I.: – Főleg a fiatalok közül, de egyre több a családos ember. Mind gyakrabban fordul elő, hogy a szülők a gyerekek által térnek meg.

L. Z.: – A fiatalok nyitottabbak. A fiatal-idős arány hozzávetőlegesen kétharmad-egyharmad.

– Mi az, ami vonzza a fiatalokat?

L. Z.: – Elmondom, mi ragadott meg engem. Isten

B. K.

Már három a rektorjelölt a JATE-n

Az újonnan szabályozott rektorválasztási eljárás az utolsó előtti állomásához érkezett: az elmúlt napokban az egyetemi tanács tagjai javasoltak rektorjelölteket. Csirik János, Burger Kálmán, Molnár Imre és Róna-Tas András neve került az ívekre – ez a szavazatok száma szerinti sorrend. Közülük hárman már nyilatkoztak arról, hogy vállalják a jelöltséget, Róna-Tas András, a jelenlegi rektor 19-én ad választ erre a kérdésre.

A választási procedúra korábbi szakaszaiban, mint erről már beszámoltunk, az érdekképviselői tanács Burger Kálmánt, a hallgatói önkormányzat Csirik Jánost jelölte. A professzori gyűlés által ajánlott jelöltek: Burger, Róna-Tas és Molnár professzorok.

A választás 30-án lesz: a jelöltek az egyetemi tanács ülésén ismertetik terveiket, majd a tanács tagjai titkos szavazással megválasztják a JATE új rektorát.